

401/12050

הירחון הישראלי
המחיר: 100 מיליארד שקלים
הספרית

לבולאות

7
1966

ZODIAC STAMPS LTD.

זודיאק סטמפס בע"מ

TEL-AVIV

P. O. B. 4307

TEL. 55755

56, Allenby Rd.

חל'אביב

ת.ד. 4307

טל. 55755

רחוב אלנבי 56

מכירות פומביות

הערכות, אימות וקבלת חומר לככירה בקביעות.

י ע ו ז ח י נ מ

מעונינים בחליפין עם ישראל

Jan V.D. LAARSE

Stratumseind 60

Eindhoven - HOLLAND

Chateauraynard Jacqueline

16 La Faye

FRANCE.

LUDV. C. LUDVIGSEN

Kochsvej 20

Copenhagen V

DENMARK.

Madame F. DELSAUT

37, Rue de Femonnices

DOUAI 59.

Michel Xervran

Rue de la Cadeue

Le Taouët

FRANCE.

Robert MARTY

11 Rue Bourrelly

MONTPELLIER (34)

(Hérault - FRANCE)

OTTO ZWERG

215 - Strasburg Ostmecklenburg

Baustrasse 36

GERMANY.

Hasmukhrat T. Kanabar

Advocate

12/14, Kazi Sayed Str.

2nd floor, Shak Calli

BOMBAY-9, (INDIA)

Werner Schwarz

94 Aue

Niederschlemaer Weg 63

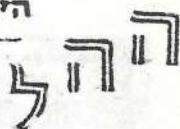
Germany - DDR

לידיעה האספנים

הקטלוגים החדשים לשנת 1967 מגיעים אלינו בחודשי יולי - אוגוסט

* חלל * ספורט **** חיות * צמחים *

כמו-כן, הקטלוגים הקלסיים של: צומשטיין, סקוט, איור, מיכל, ו-גיבונס וכן מירב קטלוגים של ארצות בודדות. להזמין אצל: בולי שפר, רח' אלנבי 94, ח"א, טלפון: 612047.

בסאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל, תל-אביב, ת. ד. 2896
 העורך: אריה לין, תמוז תשכ"ו JULY 1966 ALEF LYN EDITOR:

FEDERATION DES SOCIETES PHILATELIQUES ISRAELIENNES

נהתאחדות אגודות הבולאים בישראל

על סדר-היום

בהתאחדות

בישיבת הועד הפועל ב-7 ביוני נוכחו: ויגודצקי - יו"ר, גרווה, קנר, שלמוני, שלו, הררי, כהן, בורק, לין. נעדרו החברים: ניר, וייסלברג, הקסטר, אנוליק, אוקו. על סדר היום עמדו: (1) יום הבול; (2) קבלת חוג הרכבתאים להתאחדות; (3) התערוכה הבינלאומית בישראל, 1968; (4) תערוכת "סיפס 66" בווינגסטון; (5) עתון; (6) שונות.

קבלת חוג הרכבתאים

בקרב עובדי הרכבת ברחבי הארץ קיים חוג אספני בולים. החוג מונה כ-40 חברים. מזכיר החוג, מר רוטמן, מסר בישיבה פרטים על פעולות החוג, ובקש לקבלו להתאחדות. כן סיפר, כי החוג פועל זה זמן רב להופעת בול רכבת בישראל, ועתה, במלואת 75 שנה למסילות הרכבת בארץ, קיים סיכוי להופעת בול כזה. הוחלט לקבל את החוג להתאחדות, והיו"ר, הח' ויגודצקי, ברח את חברי האגודה ואחל להם הצלחה בהמשך פעולותיהם.

ש ו נ ו ת

מחב' פלחורס נמסר, כי עומדת לבקר בארץ קבוצה מאורגנת של אספנים מסקנדינביה, המבקשת להיפגש עם אספנים מקומיים.

* * *

הוחלט לקיים את הישיבה הבאה ביום ג' 19 ביולי ש.ז., בשעה 17 במועדון האגודה התל-אביבית.

ראשון-לציון

בבית ההסתדרות בראשון-לציון תתקיים החודש (ראה פרטים במקום) הרצאתו של ד"ר רוזנר על הנושא: "התקופה הטרומ בולאית". להרצאה מוזמנים אספני ראשון-לציון ורחובות. לאגודה בראשון-לציון נוספו באחרונה 7 חברים חדשים מנס-ציונה והסביבה.

ח י פ ה

באגודה החיפאית תתקיים ביום א' 10.7.66 הרצאתו של מר מחתיהו ליפשיץ על הנושא: "מגן דוד לכל צורותיו" (יודאיקה). ההרצאה מוקדשת לזכר ד"ר גולדן-פון ז"ל. בחודשי התקיימה כרגיל.

תל - אביב

לרגל סיום פעולותינו ההרכבותיות לעונת קיץ זה, הוזמנו חברי האגודה למסיבה על כוס תה, להערכה הפעולות ולסיכומם. המסיבה התקיימה ביום ב' 27.6.66 ש.ז., בשעה 8 בערב, בבית-האגודה.

האספה הכללית האחרונה הסילה על הועד שנבחר, לשפר ולחדש את בית האגודה בכדי להנעים לנו את שהותנו בבית בנוחיות יתר. כן הוחלט לבקש מהחברים הרובה, בתור עזרה חד-פעמית כל אחד לפי יכולתו ובאשר ידבנו ליבו, למען לבצע משימה חשובה זו.

חדשות הבולאות בישראל

New postage stamps:
FESTIVAL STAMPS 5727 (1966)

בולים חדשים:

מועדים לשמחה תשכ"ז

ערך נקוב: 0.12, 0.15, 0.35, 0.40, 0.80 ל"י
גודל: 20 × 51.4 מ"מ
מס. הלוו: 173-177
הצבע: רב גוני, זהב וכסף
הציור: תשמישי קדושה
הצייר: א. ויסהוף
המדפיס: המדפיס הממשלתי
שיטת הדפסה: שקע
מס. הבולים בגיליון: 20
שבילים: 10
הניקוב: ניקוב מסרק 13 × 14
הותמת מעטפת היום הראשון: ירושלים
מחיר מעטפת היום הראשון: 1.87 ל"י
תאריך ההופעה: אוגוסט 1966

יוסף שפרינצק לחנוכת הכנסת

יושב ראש הכנסת הראשון, יוסף שפרינצק ז"ל

The first Speaker of the Knesset, the late Joseph Sprinzak

תערוכה בינלאומית בישראל 1968

נחקבל מכתב ממשרד התיירות בו נאמר, כי שר התיירות רואה בעין יפה קיום התערוכה, ו-
יתמוך בכל הצעה של שר הדואר, אשר תועלה בממשלה. מכתב ברוח דומה הובטח גם ע"י משרד החוץ.
המכתב ישובר מיד עם שובו של שר החוץ מחו"ל. שר האוצר הבטיח לתמוך ברעיון התערוכה אם
יווכח, כי הכנסות התערוכה תכסיגנה את ההוצאות. נשלח מכתב הסבר מפורט למשרד האוצר אודות
הכנסות והוצאות התערוכה.

תערוכה "סיפקס 66" בווישינגטון

הודות להתערבותו של מר יובל ממשרד החוץ, אושר ע"י משרד הדואר סך -1,000 ל"י כתמי-
כה באספנים המשתתפים בתערוכה. כך מגיע סה"כ התמיכה בבולאים, מטעם משרדי החוץ והדואר ל-
2,500 ל"י. הבולאים הישראלים השיגו השגים ראויים לציון בתערוכה והודות לד"ר הקסטר אף
הובטחה החזרה מהירה של האוספים ארצה.

חשובה לצבי אשכנזי - להערתך בדבר הכתובת בבולי

יפאן החדשים: אמנם נכון שבבול מופיע השם "ניפון"
אולם כוונתו "ג'פון" (יפאן או יפאני).

מכתבים

אמנות ישראל למוזיאון ישראל

ORIGINAL DRAWING BY ARTHUR SZYK

PRINTED IN THE U.S.A. IN

אף כי במוסיאון לא יוצגו בולי-דואר, לא מן הנמנע שחיינה בו יצירות-אומנות המופיעות על-גבי בולים, כלומר האורייגנלים של הבולים (כלי הזכוכית המופיעים על-גבי בולי מועדים תשכ"ה מצויים במוסיאון הזכוכית שברמה-אביב). בבולי העולם אפשר למצוא הרבה דוגמאות של בולים שצוירו על-פי יצירות אומנות. לרגל המאורע נזכיר כאן כמה דוגמאות, ביחוד בולים שצוירו על-פי יצירות אומנות של יהודים. נהחיל לאו-דוקא לפי סדר הופעתם הכרונולוגי; ב-1951 הוציאה רומניה סידרה בת ארבעה בולים ליוכל ה-100 למות הצייר היהודי ד.רוזנ-טל. בארבעת הבולים שני ציורים מאת רוזנטל - דמויות נשים עם ביאורים בנוסח: "רומניה קוראת למלחמת הדרור".

ב-1951 וב-1954 הוציאה בלגיה בולים עם יצירות של ינקלביץ. הופיעו פעמיים סדרות של שלושה בולים. שני בולים בכל סידרה מראים את פסליו של ינקלביץ - דמויות מעונים וראשי שונים.

בברית-המועצות הופיעו שלושה בולים לכבוד יצחק לויטן, מהם שניים עם תמונות-נוף של הצייר ובול אחד המראה את תמונת לויטן. הולנד הוציאה הסנה שלושה בולים עם אנדרטות-זכרון לגיבורי חנועת המרי ההולנדית, בניהם פרי איזמלו של הפסל צאדקיין.

באלג'יריה הופיעו שני בולים במועדים שונים; אחד המראה את מרשל פרנשה דה ספריי על-פי תמונה של אפשטיין, ואילן הבגל האחר צויר על-פי אנדרטה שלא צוין יוצרה, אולם האנדרטה הזו קמה לזכר "קרבנות מלחמת העולם הראשונה והשניה - יהודים וערבים" (!). ליבריה הוציאה בשנת 1949 6 בולים שצוירו על-ידי ארחור שיק (נוף מקומי). שיק צייר גם בישראל שני בולים.

בפולין הופיע ב-1956 בול לזכר גיטו וארשה על-פי האנדרטה הידועה של נתן רפפורט, שהוקמה לזכר גיבורי הגיטו.

בברית המועצות הופיע בול ודפית-זכרון שצוירו בידי ל. לויטן על-פי פסל מאת א. ווטש-טיש "וכתחו חרבותם לאתים" (הבול הועתק בדיוק נמרץ בהונגריה). הפסל התנ"כי, המבוסס על חזון ישעיהו הנביא, נמסר כשי ברית-המועצות לבנין או"ם בניו-יורק.

ב-1956 הוציאה ברית-המועצות שני בולים בעלי ציור זהה עם פסל, מעשה ידיו של אנטוקול-סקי שגילם את הנזיר הרוסי "נאסטור" שהיה היסטוריון, במלואות 900 שנה להולדתו. אגב, אחד-העם מאשים את אנטוקולסקי בחיבורו "החית הרוח" על שפסל את נאסטור, נזיר רוסי, ולא את הגאון מוילנה, בן עירו של אנטוקולסקי, שלדעת אחד-העם היה מתאים יותר לשמש דמות של פרוש מן העולם.

מודיליאני הופיע בבול-דואר'ק פעם אחת - בקוסטה ריקה. מדינה זו הוציאה בול קטן עם תמונת "הילדה" של מודיליאני.

בבראזיל הופיעו בולים שצוירו על-פי פסליו של ליסבוא - הנביאים יואל ונחום. בולים עם פסלים של אישים מן התנ"ך הופיעו גם באיטליה, הואטיקן וספרד. את רשימת יצירות האמנות היהודית, שודאי אינה מלאה, נסיים בבול שאגאל שהופיע בצרפת עם יצירתו של האמן הגדול "החחונה לרגלי האיפל". בצרפת הופיע גם בול על-פי תמונתו של דל-קרוא "יעקב נאבק עם המלאך".

בעין בוחנת

הבולים החצויים בדואר חיפה

לא רק בימינו אלא גם לפני מלחמת העולם הראשונה היו מקרים שאניה תיירס פקדה אח נמל חיפה ומאות תיירים ירדו לסייר בעיר.

כך זה קרה גם ב-11.4.1908. האניה של חברת "לויז האוסטרי" עגנה בנמל. הנוסעים ה-רבים ירדו מהאניה, בקרו בעיר ובסביבה, קנו כמות גדולה של גלויות זכרון ופנו כולם כ-אזרחים נאמנים של אוסטריה, לדואר האוסטרי, שפעל בעיר באותם הזמנים לשם קניית בולים ל-משלוח הגלויות. המלאי הקטן של בולי 10 פרא אזל במהרה. מנהל הדואר האוסטרי, שחש שהקו-נים יפנו לדואר אחר, הצרפתי, הרוסי או לדואר הטורקי, החליט להשתמש בבולים של 20 פרא, חילק כל בול כזה לשנים, וכך "יצר" מכל בול של 20 פרא 2 בולים של 10 פרא.

אנו מראים כאן את מחצית הבול שהוחתם בהותמת הדואר האוסטרית בחיפה בתאריך = 11.4.1908. אך הרעיון של מנהל הדואר האוסטרי בחיפה אינו חד פעמי. שנים אחדות קודם לכן, ב-1905, קרה מקרה דומה בפורס-סעיד שבמצרים. שם הרבו נוסעי אניה צרפתית בקניית גלויות ורצו לשלוח אותן דרך הדואר הצרפתי שבעיר. אך בדואר זה היה מחסור אפילו בבולי 20 סנטים, וכדי לספק את הדרישה חולקו בולים בערך נקוב של 15 סנטים לשנים וכך "יוצרו" בחיפזון ב-עזרת חותמת יד, שהוכנה במשך כמה דקות, בולים של 10 סנטים.

ברבים מהבולים המחולקים של מדינות אחדות יש משום כוונות ספקולטיביות. אמנם יש גם מקרים יוצאים מן הכלל כמו הבול המפורסם "בול הסייפון" של המושבה הגרמנית מהאיים הקרו-לינים משנת 1903. הבול, ב-10 פניג, חולק לשנים בגלל הסייפון הכבד שפקד את האיים ובין יתר המבנים הושמד גם כשרד הדואר המקומי עם רוב מלאי הבולים שבו.

גם בבולים הקלאסיים יש דוגמא מעניינת: הבול מהמדינה הגרמנית מקלנבורג-סוורין. שם הודפס בשנת 1856 בול בערך שילינג אחד. הבול הודפס בצורה, שניתן להשתמש בו גם כפי שזה מחולק לארבעה חלקים, שכל חלק מהווה רבע שילינג. פקיד הדואר היה יכול לחתוך את הבול לפי הצורך ל-1/4 ; 1/2 או 3/4 שילינגים.

הסתדרות העובדים הלאומית בישראל

קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז תל-אביב, רחוב ביכורי העתים 23
טלפון 2-222241

- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אזרח במולדת
- בחירה חפשית של הרופאים
- סניפים ברחבי המדינה
- סנטורים מרכזי בירושלים.

תרשם בתור חבר קופת חולים
לאומית והבטחת את בריאותך

ת. ג. ברנד

תל-אביב רחוב אלנבי 119

מל. עובדי

96 **נחלת ישראל**

15 **ROYAUME DU LAOS**

קונה ומוכר בולי ישראל וח"ל
טל. 623026 - ת.ד. 275

מאת חיים לנגלבן

נושא בולאי חדש, בו יופיעו בולי דואר המתרעים על תאונות בדרכים ומטרתם מניעתן, נראה על בולים. כמה ארצות הודיעו על כיונתן להוציא בולי דואר על נושא זה וישראל גם היא תרמה למפעל זה אשר אחת מסרתה: מניעת תאונות בדרכים. בעית התאונות בארץ, היא אחת הבעיות הקשות ביותר, הן מפילות חללים והמועצה הלאומית למניעת תאונות עושה הכל, בכדי להקטין ממדן.

המועצה הלאומית יכולה לרשום הישג חשוב. בשבוע האחרון. היה השבוע הראשון בשנת 1966 ללא הרוגים בתאונות הדרכים שאירעו בכבישי הארץ. לעומת זאת נפצעו קשה בפרק זמן זה - 45 איש והמועצה מוסרת, כי מראשית שנה זו עד חודש יוני ניספו 104 ו-1042 נפצעו קשה. השרות הבולאי הישראלי נענה לפנית המועצה הלאומית למניעת תאונות והוציא בחודש יוני סדרה בולים רבועיים, עליהם הועלו המש סיסמאות של המועצה הלאומית למניעת תאונות: חבוש כובע מגן, חן את ברור על כוונתך, עבור רק במעבר חציה, משחק ברחוב סכנה ו-התחשב בזולת ואל חסנוור...

סידרה הבולים הישראלית המורכבת מחמישה ערכים בני 2, 5, 10, 12 ו-15 אגורות, צויירה בידי הצייר א. וויסהוף, בה-ים ועל השובל המצורף לשורת הבולים התחתונה, מופיע סמל המועצה הלאומית למניעת תאונות. המועצה מקווה שע"ל הערכים הנמוכים שנקבעו על הבולים תגבר תפוצתם כך גם תודעת הבטיחות בדרכים.

בול בטיחות בדרכים בקנדה

כתרומה לבעיה של בטיחות בדרכים, הופיע ב-2 במאי בול העמולה בערך נקוב של 5 סנט. הבול הופיע לקראת כנס המועצה הלאומית לבטיחות בדרכים בקנדה, לרגל הפגישה השנתית ה-12 של המועצה המקדישה את דיוניה לבעיות הבטיחות בדרכים.

לפני שנתיים נהרגו בקנדה, נפצעו ונגרם נזק לרכוש בתאונות דרכים בקצב של מקרה אחד לכל דקה וחצי. התאונות הללו גרמו למקרי מוות כל שעהיים. המועצה הלאומית לבטיחות בדרכים בקנדה, ערכה סקר מקיף לפיה כלשה מחוך ארבעה מקרי מוות בדרכים, נגרמים במרחק של 25 מייל מדרכי הקרבן ויתר על כן ארבעה ממקרי הפציעה או המוות בתאונות נגרמים בנסיעות בהירות של 40 מייל לשעה ואפילו פחות מזה, דבר המצביע על הצורך להשתמש בהגדרות בטיחות, גם בנהיגה למרחקים קצרים.

הבול של בטיחות בדרכים, בקנדה - מביא חדש בשטח הדבק. במקום הדבק הרגיל הנראה לעין, נמרה דבק משוכלל יותר, חסר טעם וכמעט בלתי נראה לעין. הוכח שיש לדבק זה תכונות מיוחדות, לאור הנסיון שהשתמשו בו במשך שנים בצפון אמריקה על כל מיני מדבקות ותוויות.

הדבק החדש מיוצר תחת השם המסחרי "דאוואק" ואיננו מושפע ע"י הלחות באויר כמו סוגי דבק האחרים.

מהוגי הבולאים עוקבים בהתענינות אחרי הנסיונות השונים הנעשים בדבק הגורם "מוות" לבולים ולסימני חלודה שונים. בולים בנושא בטיחות בדרכים הופיעו גם בגרמניה.

חולקו פרסי

The Shoreham Hotel, headquarters of SIPEX, Washington, D.C. 21-30 May 1966

All On SIPEX

מלון שורהאם בוושנגטון בו התקיימה
תערוכת "סיפקס 66"

ננעלה תערוכת "סיפקס"

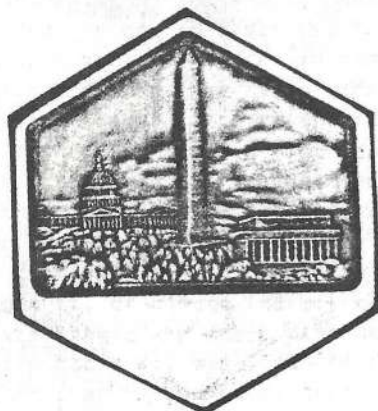
תערוכת הבולים הבין-לאומית ננעלה ברוב פאר, כיאה לתערוכה בין-לאומית הנערכת בבירת ארצות-הברית. היתה זו התערוכה הגדולה ביותר (אולי) אך לא המוצלחת ביותר, לפחות מבחינת מספר המבקרים בה. העתונות האמריקאית מציינת שאילו התקיימה התערוכה בניו-יורק היה, בודאי, מספר המבקרים בה רב יותר. אספני ישראל שהסתתרו ב"סיפקס 66" צוינו כמעט כולם, במדליות ופרסי כבוד; לרבות פרס כבוד מיוחד לד"ר הקסטר כשופט וכמציג ספרות בולאית במדור כבוד, מחוץ לתחרות. בפרסים העיקריים זכו: יואל אולסון (שבדיה) בעד תוצגת של הוצאות שבדיות קדומות (פרס-הכבוד הראשי); צ'רלס קילברון ורע-ייתו (ארה"ב) בעד תוצגת של בולי מדינות הקונפדרציה-הדרומית (הפרס הלאומי הגדול); גנרל רוברט גיל (ארה"ב) בעד תוצגת של הוצאות קלאסיות של צרפת (הפרס הבינלאומי הגדול).

מחוך 20 מדליות הזהב, זכתה בריסניה בשלוש (ליידי דייוויד - בעד סין; מכסול ג'וזף - בעד כף-התקווה-הסובה; ג'ל. מסנג'ר - בעד סטווינסנס).

התערוכה בוושינגטון

מדליות לחמשה ישראלים

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

April 22, 1966

Millions of philatelists throughout the world enjoy a common bond in the worthwhile hobby of stamp collecting.

I am sure that the Sixth International Philatelic Exhibition will further enhance and cement this bond. And I am pleased to extend a warm welcome to its participants as they meet for the first time in our Nation's Capital.

The coming together of people from nations far and wide heralds the creation of yet another link in the chain of international friendship.

SIPEX provides the collectors of this country and other lands a unique opportunity to share not only their hobby but also their culture and traditions.

I hope that those who attend will find their experience a rewarding one.

E. J. ...

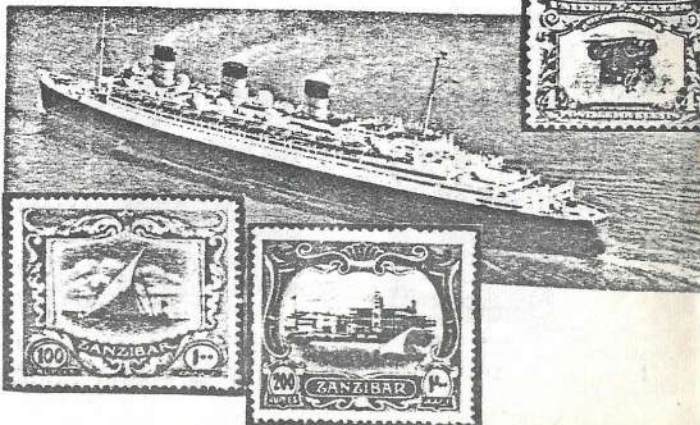
השני האספנים הישראלים בתערוכת הבולים הבין-לאומית, "סיפקס", טובים מאד; חמשה אספנים, מתוך ששה שה-ציגו בתערוכה חסובה זו, זכו למדליות. אפשר להניח שגם האוסף השלישי היה זוכה בציון גבוה, אולם הייתה בו סטיה מחוקי הפרדציה הבין-לאומית לבולאות. אוסף זה, השני ל-יצחק בורק מגבעתיים כלל, נוסף לבולים, חומר / זי, הא-סוג לתצוגה בתערוכה בין-לאומית.

חמשת הזוכים הם: צבי גנס מחיפה - מדליית זהב נייט-נת; אדריכל אוטה הופמן מירושלים - מדליה מזהב; הנס סינק מחיפה - מדליה מזהב; בנימין פנחס מל-אביב - מדליה ברונזה; אברהם פיליפ, הל-אביב - מדליית ברונזה.

בכתבה המצולמת כמה פריטים, מתוך אוספים קלאסיים שהוצגו בתערוכה: כמו למשל, גליון בולי "הפני השחור" של בריטניה בהדפסת נסיון; בול ארה"ב עם... אניה הפוכה; בולי זנזיבר עם סירות שהוחלפו בשני בולים ועוד. משמאל, מדליית התערוכה בשני צידיה. למטה משמאל מכתב ברכה של הנשיא ג'ונסון לתערוכה. כמו-כן, תמונת האוניה "המלכה מרי" בה החקיימה המכירה הפומבית הסנסציונית ביותר בחולדות הבולאות - (16.5.66).

שני הבולים עם גשר פריי מעל להעלה פאנמה. משמאל הבול עם הגשר ומימין אותו הבול ללא גשר. בול זה הוצג בתערוכה, לאחר שבוסס במאה אלף דולר (!).

הדואר של גמנסיה „הרצליה“

מאת **א.א. ברקא**

הגמנסיה "הרצליה" בתל-אביב היא, כידוע, בית הספר העברי התיכון הראשון בעולם. היא נוסדה בשנת 1906. עתה מתברר, כי לגמנסיה גם "זכות ראשונים" בתולדות הדואר העברי. בשנים הראשונות לקיומה הקימו תלמידיה אגודה על-שם הרצל. האגודה החליטה להקים דואר עברי, כי בתל-אביב של אז לא היה בית דואר. ביפו הסמוכה היו אמנם בתי דואר אחדים: דואר טורקי שאיש לא השתמש בו, דואר אוסטרי, דואר רוסי, דואר גרמני, דואר צרפתי ועוד. אבל אף אחד מבהי דואר אלה לא מצא לנחוץ לפתוח סניף בתל-אביב, שלא היתה אלא פרבר של יפו. הסתפקו בקביעת תיבות-מכתבים ליד הכניסה לרחוב הרצל, ועל קיר הבית הסמוך למעבר הרכבה היתה שורה ארוכה של תיבות-דואר. והנה בשלהי הקיץ 1913, עם התקרבות הימים הנוראים, נתחוספה תיבת-מכתבים חדשה. צבעיה - תכלת-לבן, באמצע - מגן דוד, וכתובת: "דואר עברי", ומודעה בצדה. דואר זה התקיים מלפני ערב ראש השנה ועד אחרי יום הכיפורים. כ-4000 מכתבים וברכות לראש השנה עברו בדואר עברי זה במשך 12 יום. המכתבים הוצאו מהוך התיבה כדי שעה והועברו לפנסיון התלמידים. באחד הבתים שברחוב הרצל. שם ישבה קבוצת "עובדי הדואר". הם הכביעו חותם על-גבי המעטפות, ובשעות קבועות יצאו שליחים לחלק את הדואר. לשנה השניה הוכנס חידוש: מכתבים רשומים, במחיר כפול של שני בולי הקרן הקימת. שטח-הפעולה גדל אף הוא והגיע מפתח-תקוה בצפון עד גדרה בדרום. לפתח-תקוה מזה וראשון לציון מזה הועבר הדואר בדיליז'נס (מרכבה), ומראשון לציון לגנס-ציונה, רחובות וגדרה על-ידי רוכבים, אף הם מתלמידי המוסד. באחד מימי הפעולה, בערב יום הכיפורים, נקרא "מנהל הדואר" האחראי אל מר מאיר דיזנגוף. הוא מסר לו, כי הקימקס (המושל) הטורקי הזמין אותו וגער בו על דואר חדש זה. הקימקס טען: אין אנו יודעים איך להפטר מבתי הדואר הזרים הקיימים, ואתם, היהודים, באים להוסיף עליהם? דיזנגוף הסביר לו, שאך "מעשה ילדות" הוא זה, ואין היהודים מתכוננים, הם וחלילה, להקים דו-אר משלהם. אך הקימקס בשלו, כי יש לחסל את הדואר מיד, ותוך שלושה ימים. ואמנם פקודתו נתמלאה, כי היום השלישי חל כבר לאחר יום הכיפורים, והדואר טיים את עונת פעולתו, כפי שתוכנן מראש. מספר המכתבים שעברו בדואר עברי זה, בשנה השניה לקיומו, היה למעלה מששת אלפים. בשנת 1914 פרצה מלחמת העולם הראשונה, ו"הדואר העברי הראשון" הפסיק את קיומו. וזו לשון ההודעה שהודבקה בשנים 14-1913 ליד תיבות הדואר העברי הראשון: "כל מי שיטל את מכתביו לחיבת מכתבים זו ועליהם בולי הקרן הקימת לישראל, מכתביו ימסרו לתעודתם. החלוקה והמסירה ע"י חברי אגודת הרצל".

המקבילות

שיטתו של אלישע הנביא

אחת מדרכי הריפוי הידועות של הנביאים אליהו ואלישע - ההנשמה מפה לפה, מצאה ביטוי בכול חדש בפינלנד. לכבוד הצלב האדום הפינלנדי הופיעו שם ב-7 במאי שלושה בולים המראים - פעולות עזרה ראשונה של הצלב האדום, לרבות הנשמה מפה לפה. ציור מסוגנן של מציל הגורר אחריו טובע, מעטר בול אוסטרי, הבול הופיע החודש, ב-75 שנה ל"אגודה המלכותית להצלת נפשות".

* * *

לפי צפון-ווייטנאם: 1000 מטוסים אמריקאניים הופלו בשמי המדינה, מ-5 באוגוסט ועד כה. ממשלת האנוי ציינה את המאורע ע"י הוצאת בול, בן 12 "שו". הבול מראה מטוס מדג של חיל-האוויר האמריקני, מופל על-ידי לוחמים קומוניסטים.

* * *

ארבעה בולים הוצאו באי אסנסאן לרגל הנוכח ההעברה של ה-בי.בי.סי.

המודל

אוספי ב.טופקס

מאת דר' מיכה טיינר

היצירה

הציר

"טופקס 66", ההערכה הנושאת הגדולה שנערכה במוזיאון ספלמן לבולאות (ר' ירחון זה, מס' 4, ע' 8) ב-24-26 ביוני ש.ז. היא, ללא ספק, החשובה בתערוכות תימסיות בארה"ב. כבר נאמר כי "תמונה אחת טובה מאלף מלים", ובכן אקדים ואציג בפניכם אחדות מחוף המספר המאקסימאלי של 175 מסגרות שאולם התצוגה מכיל. בין אלה היו 4 מסגרות (64 דפי אלבום) של עבדכם הנאמן. בהן הצגתי (לראשונה) חלק מן האוסף התחביב עלי: "אנשים חיים בבוליים". אוסף זה חביב עלי משום העניין האנושי שבו, ובגלל ה"עבודה הבלשית" הנדרשת לפעמים כדי לגלות את זהות האנשים שבבוליים, את כתבותיהם(ן) ולקבל את חתימותיהם(ן) על הבוליים. מכיון שהאנשים כאן לאומנים ופרובינציאליים כמו כולם, הקדשתי את מחצית התצוגה ל"אמריקני(ת) האלמוני(ת) בבוליים" צריך להקדים שהקנות הדואר כאן אוסרות הוצאת בוליים לכבוד אנשים חיים, בפירוש. בכל זאת דיוקנאותיהם של למעלה מ-25 אמריקנים הופיעו בבולי ארה"ב, "בעלום שם". אנשים (ונשים) אלה שמשו דגמים לצירי הבוליים, או כי הצירים השתמשו בתצלום שבו הופיעו אנשים אלה. דוגמה טובה למקרה הראשון מופיעה באספי. הנער חורנתון פרסיבאל, המופיע ב"בול הצופה" האמריקני (1960) גר בעירה קטנה במדינה זו שבה גר גם אני עכשיו. הציר המפורסם נורמאן רוקוול, שציר בול זה, משתמש ביוצאיו ושכניו כדגמים לציווריו הריאליסטיים, הספוגים חוש הומור לבבי וחביב. אגב, עוד צופה אמריקני הופיע בבול דואר. הפעם הבול הוא מ... יפאן (1949). הנער הוא... ג'ורג' פ. ראסל, שהוא עכשיו בעל חברה לפרסומת. יחסי-ציבור ותווך-מקרקעין בפלורידה. דוגמה מצויינת למקרה השני היא בול איוו-ג'ימה, המראה את התצלום המפורסם, שצולם על-ידי צלם סוכנות "אסו-שייטד-פרס" (יהודי) יוסף רוזנטל, בעת הקרב על הר סוריבאצי.

באספי הקטן עוד מוצגים מעניינים, וספוריהם ארוכים. הספקתי עוד להשיג את חתימתו של... קולונל עבדול כארים קאסם, בטרם "סולק" ע"י הקולונל עארף. מעניין שאת בולי החתומים החזיר, עם "תצלומים יפים וחוברות תעמולה שלו, במעטפה מבוילת בערכים הגבוהים של... בולי המלך פיסאל (סנרצח בידי ההמון בעת ההפיכה) ופני המלך כוסו בהדפס רכב "ממשלת עיראק", כמו שאירע לבולי פארוק מלך מצרים.

באחד האספים הוותיקים בנושא זה, שמצאתי אצל אספנים אמריקניים, גליתי גם בול... ישראלי. נראה שידירי הוותיק הספיק לקבל אוטוגראף של הנשיא וייצמן המנוח, על בול של קק"ל עוד בטרם כהה מאור עיניו של נשיאנו הראשון.

Pius pp. XII

Ch...

מימין: בנו של הרודן טרוחיו מזוכיניקנה, ד"ר חיים וייצמן ופיוס ה-12

זכר קרבנות הכיבוש הנאצי

הנשיא בדרום-אמריקה

לרגל ביקורו הקרוב של הנשיא סז'ר ב-
מדינות דרום-אמריקה ינציתו שתי מדינות:
אורוגוואי וברזיל את דיוקנו של נשיא כדי-
נת ישראל בהוצאות בולאיות נאות. זו הפעם
הראשונה יזכה נשיא ישראלי בהוצאה בולאית
במדינה זרה.

הבול מאורוגוואי, שיופס במהדורה
בה 100,000 עותקים, יתאר את דיוקנו של
הנשיא סז'ר, סמל המדינה - המנורה בת
שבעת הקנים, דגלי ישראל ואורוגוואי וכתו-
בת: "זלמן סז'ר - נשיא מדינת ישראל".
ערכו של הבול יהיה 7 פאזות (ולא עשרים
כפי שהודפס בבול, שהוגש כהצעה הזכיר).
גם ממסלת ברזיל עומדת לכבד את הנשיא
בבול נאה, שיסא כנראה את דיוקנו. נוהג
זה של הוצאת בולים לרגל ביקורים ממלכה-
יים רווח במדינות רבות בעולם. במדינות
דרום-אמריקה נמכרו לאחרונה בולים לרגל
ביקורם של הגנרל דאגול, הכאה האיראני
ועוד.

עיסורי תהלים ביוגוסלביה

ביוגוסלביה הופיעה סידרה-בולים עם
עיסורים של ספרי קודש, ביניהם האבנגליה,
ספר המוסר, ספר תהלים, ועוד.

לזכר גיטו וארסה

את גבורה גיבורי גיטו וארסה מעלים
רבים וטובים. אף גרמניה (השנה גרמניה
המערבית) ציינה את יום הזכרון ה-23 למ-
רד בהוצאה חותמת זכרון מיוחדת. ב-19 ב-
אפריל הוטבעה בברלין חותמת זכרון על-גבי
בול הזכרון למרכז הקהילה היהודית בברלין,
שהופיע שם. בחותמת כתובת: "מרד גיטו וא-
רסה".

אשים

ירוסלב ורכליצקי

צ'כיה כיבדה את סופרה ורכליצקי ירו-
מלב בבול בערך 1.50 קרונה, באחת הסידרות
לכבוד אישים דגולים של מדינה זו שהוצאה
ב-28.2.1953. (הבול מצוין ב-צומשטיין,
צ'כיה 708). סופר צ'כי זה הינו ממוצא
יהודי ושמו האמיתי - אמיל פרידה. ורכלי-
צקי הוא שמו הספרותי בלבד. ורכליצקי נח-
שב כאחד מגדולי המשוררים הצ'כיים של המאה
ה-19, ולימד מדעי הספרות באוניברסיטה של
פראג. הוא צידד בכוון הקומוניסטי בתר-
בות ובספרות הצ'כית, והרבה לתרגם מהספ-
רות העולמית, מהספרות הצרפתית, איטלקית,
ספרדית, גרמנית ומשירי מוריס רוזנפלד -
מאידית. מנעוריו היה ורכליצקי ער לבעיות
היהדות והביאן לידי בטוי ברבות מיצירו-
היו - ממעמקים, רשמים ותעלולי נפש, נגינה
שבנפש, בר-כוכבא, חכמת הרב - על המהר"ל
מפראג.

(ראה באינציקלופדיה עברית כרך ט"ז, עמוד
522, "פילול" לקסיקון הוצאה משנת 1936,
עמוד 790).

GUYANA

מדינות בחדשות

מאת סוקר

עצמאות לגיאנה

גיאנה הבריטית, הנחלה הבריטית האחרונה בחוף הצפוני-מזרחי של יבשת דרום אמריקה, קיבלה ב-26 במאי השנה עצמאות ושמה לא יהיה עוד GUYANA כי אם GUYANA (בעברית גיאנה במקום גויאנה). לכבוד העצמאות הונפקו ארבעה בולים מיוחדים - בשניים דגל המדינה (ירוק-לבן-צהוב-שחור ואדום) ומפת הארץ, ובשניים הנותרים - סמל המדינה. בסקביל הודפס הדפס-רכב "עצמאות גיאנה" על סידרה קיימת של 15 בולים סן המניין עם כתובת: "גיאנה הבריטית".

אגב, השם גיאנה פירושו בסלנג המקומי "ארץ של מים". ואמנם יש בה הרבה נהרות ומפלי מים. מפל פוטרה, למשל, גבוה פי חמישה ממפלי ניאגרה המפורסמים.

בגיאנה חיים קצת יותר מחצי מיליון תושבים. בג'ורג' טאון, שהיא הבירה חיים כ-120 אלף תושבים.

כבר ב-1960 נעשו במושבה זו הכנות לקראת מתן עצמאות וצעד מכ-ריע נעשה ב-1961, כאשר נערכו הבחירות הכלליות הראשונות, אשר בהן ניצחה מפלגתו השמאלית של ד"ר ג'אדי ג'אגן.

יחידה המטבע בגיאנה הוא הדולר של הודו המערבית הבריטית השוה ל-4 שילינג ו-2 פאנס.

בורונדי הוציאה סדרה שלישית של בולי פרחים

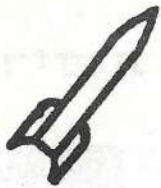

בריה"מ הופיעו באחרונה בולי ספורט, שחמט, וצ'יבובסקי

נוער ברואנדה

סידרה יפה של ששה בולי-ספורט, מוקדשת לפעולות ארגון הנוער הלאומי, הופיעה ברואנדה. הבולים מתארים כדורגל, כדורסל וכדורעף.

ארגון הנוער ברואנדה מקביל לגדנ"ע ולגח"ל שלנו, וכפוף למשטר הלאומי - צבאה של ארץ אפריקאנית קטנה זו. מאורגנים בו צעירים מגיל 16 ועד 21, שאינם לומדים באופן סדיר ואינם עוסקים בכל עבודה כפרנסה. הם מתאספים ארבעה ימים בשבוע ב"מחנות מחוזיים"

בחלל האויר

מאת יצחק בורק

עם הקמת חוג אספני דואר-אויר וחלל בישראל, המסונף לפיס"א, פותחים מדור חדש, אשר יביא חדשות בולאיות על נושאים אלה, יחד עם ידיעות על הפעילות הבולאית בקרב אספני דואר-אויר בעולם.

בימים אלה קבלנו את הביולטין מס' 13 של פיס"א, שהופיע בכאי ש.ז. מצאנו בו הודעה על הקמת חוג אספני דואר-אויר בישראל.

כזכור, הודענו בחוברת הקודמת, כי פגישה החוג הראשונה תתקיים ב-23 ביוני ש.ז., במעודון האגודה החל-אביבית, רחוב הס 16, בשעה 19.00. כל אספני דואר-אויר וחלל מוזמנים.

בביולטין האמור מצאנו גם את תכנית הקונגרס העשירה של פיס"א, אשר נערך במסגרת הערו-כה "אירופקס" בניו-יורק. בין האירועים הבולטים:

טכס פתיחה הקונגרס בבנין או"ם; הוצאת גלויות דואר-אויר מיו-חדות ע"י דואר ארה"ב ודואר או"ם לרגל התערוכה; סיורים מודר-כים בניו-יורק וסביבתה עבור צירי הקונגרס ובנוסף לכך נערכו סיורים מיוחדים עבור נשות הצירים, למען לא תשתעממנה...

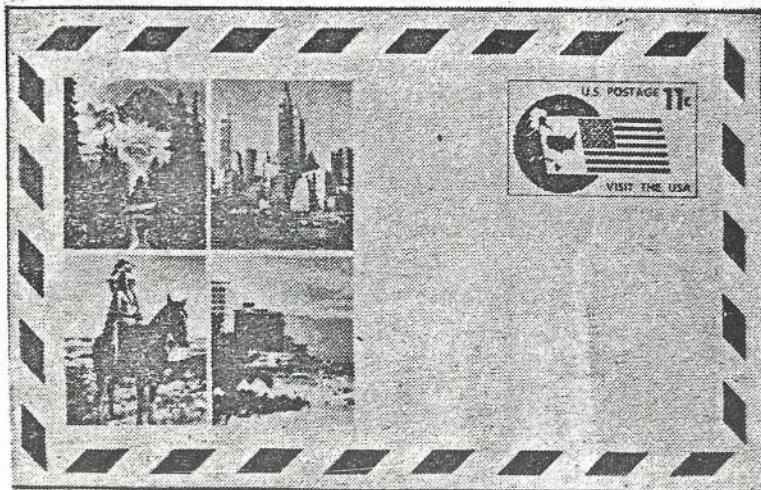
במשך התערוכה נפתחה בבנין התערוכה סוכנות דואר, אשר תשתמש בהותמת מיוחדת לצורך הה-תמת דברי הדואר אשר נשלחו דרכה.

ב-1 בינואר 1936 נוסדה בהולנד אגודה אספני דואר-אויר "דה פליגנדר הולנדר" (ההולנדי המעופף), ובימים אלה חוגגת האגודה ההולנדית מלאה שלשים שנה לקיומה. לכבוד המאורע הופיע גליון חגיגי מוגדל של בטאון האגודה. בין המאמרים המעניינים שבהוברת: סיסות דורנר 10;

חיות דואר-אויר בהולנד לפני 1920; דואר-אויר בברזיל; סיסות בלון ראשונות באנגליה, ועוד. ב-21-27 במאי ש.ז. התקיים בברלין סלון אוירי-בולאי, במלוא 40 שנה לקשר האוירי בין פריס לברלין. הוצגו שם מוצגים בולאיים שונים של דואר-אויר צרפתי. לכבוד המאורע הוציא ה-

דואר הברלינאי חותמת-דואר מיוחדת. בקלן שבגרמניה התקיימה באפריל תערוכה על הנושא "אדם בחלל". חותמת מיוחדת ציינה מאורע זה.

בברלין המזרחית הופיעה ב-12 באפריל חותמת מיוחדת במלאת חמש שנים לסיסת החלל הכאווישה הראשונה. חותמת דומה הופיעה באותו יום גם באוסטריה.

גלויות דואר-אויר חדשה של ארה"ב ובולי פאראגוואי האחרונים בנושא חלל ותולדות דואר-אויר.

באהאס שינתה את המטבע

בעקבות השינויים במטבע שהוכנסו השנה בכמה טריטוריות בריטיות, שינתה גם באהאס את המטבע שלה המבוסס על לירה שטרלינג, למטבע דצימאלי כשהיחידה הקטנה היא סנט, מאית של דולר. שינוי זה חייב הדפסת ערכים חדשים על-גבי בולים קיימים, בצורת הדפס-רכב. ההדפסה נעשתה על-גבי הסידרה מן המניין בת 15 בול משנת 1965.

יום בול בקובה

דואר קובה פירסם זה עתה את לוח ההוצאות לשנת 1966. כל הבולים של שנה זו, גם אלה שכבר הופיעו, מסתכמים ב-7.85 דולר. סך הכל יופיעו 115 בול ב-23 ימי הופעה - 23 סדרות. אף כי מספר הבולים הוא גדול ביחס למדינות מערביות - אין ערכם הנקוב גבוה ואפשר לו-מר שכלל לא מוגזם.

בין הבולים שהופיעו באחרונה ראינו שני בולים ליום הבול הקובני: בול אחד מראה את מוזיאון הדואר בהאבאנה ואילו הבול האחר מראה אספן צעיר ליד אלבטרוס וברקע חדפיס של הבול הקובני הראשון לכבוד 1 בינואר 1959, שהוכרז כיום שחרור של קובה. בול זה מראה לוחם מזוקן המזכיר את פידל קאסטרו, כשבדודו רובה ודגל קובה.

יום הבול

נהגבל מכתב מהסרות הבולאי, על פיו הוחלט עקרונית על ארגון יום הבול והוצאה בולאית מהאימה. הוועד הפועל מתבקש להגיש הצעות בקשר לארגון יום הבול. הוחלט להקים וועדה בהרכב החברים: ויגודצקי, גרוה, כהן, וייסלברג והעזונאי לין, אשר תעלה הצעות לארועים שונים עבור יום הבול. בינתיים יישלח מכתב תשובה חיובי לשרות הבולאי, ויוזכר בו, שהארוע המרכזי ביום הבול ברחבי העולם הנו תמיד תערוכת בולים לאומית. כמו-כן יתבקש השרות הבולאי להקים פגישה עם הוועדה, וענייני יום הבול יידונו ביתר פירוט.

בולי קנדי באופנה

אף כי עברו חודשים רבים מאז המבצע המרוכז של הוצאת בולים לזכר ג'ון קנדי, נשיאה הכנוח של ארצות-הברית, הוציאה עתה מלטה שני בולים כאלה. הבולים מראים את חמונחו, סמטתו של מובוטו.

המלים "וכעת, קונגו לעבודה" - סימטתו של הנשיא החדש בגנרל ז'וזף מובוטו - המתנוססות מעל לדיוקנו בסידרה של ששה בולים, שהופיעה זה עתה. זוהי הסימטה השניה מפי השליט בן ה-36, שעשתה לה כנפיים.

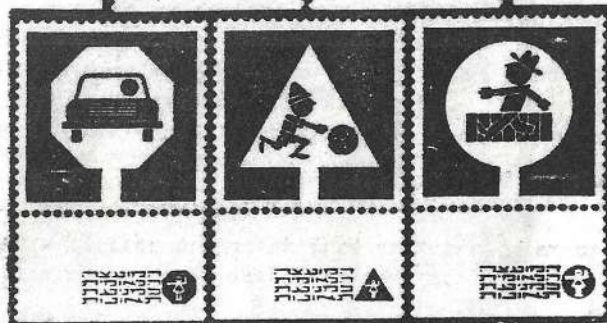
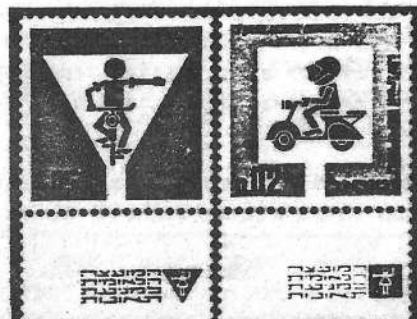
סימטתו הראשונה, מיד לאחר שתפס את השלטון, היתה "הבה נחפות שרוולינו". הגנרל ביקר, בזכור, בישראל, עשה שהיה עדיין רק רמטכ"ל של צבא קונגו. ששה הבולים מראים, מאחורי דמותו של מובוטו, פועלי בניין וחקלאות בעבודות יצרניות שונות.

יריד בין-לאומי באוסטריה

דואר אוסטריה יוציא באוגוסט בול מיוחד לרגל יריד בין-לאומי שיערך השנה באוסטריה. הבול מראה בניין תערוכות מפואר בואלס שבאוסטריה העלילית.

אספו בולי דואר ישראל

השירות הבולאי

תל אביב-יפו • ירושלים • חיפה • מבדיה • נתניה • באר שבע • ג.ת. לוד